

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення порядку виклику особи та вручення процесуальних документів у кримінальному провадженні»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

У визначених випадках Кримінальним процесуальним кодексом України передбачено особливий порядок повідомлення особи про виклик та вручення процесуальних документів, коли фізичне вручення повістки та документів є об'єктивно неможливим. Зокрема, чинна редакція КПК України вимагає, щоб повістки про виклик осіб, стосовно яких існують достатні підстави вважати, що вони виїхали та/або перебувають на тимчасово окупованій території України або на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, а також повістки у межах спеціального досудового розслідування і спеціального судового провадження публікувалися в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора, а в окремих випадках також на офіційному веб-сайті суду.

Триваюча збройна агресія Російської Федерації проти України та тимчасова окупація частини території України зумовлюють значне зростання кількості кримінальних проваджень, у яких виникає необхідність виклику осіб, що перебувають на тимчасово окупованій території України або на території держави-агресора.

Разом з тим розвиток суспільних відносин, який відбувся з часу введення в законодавство вимоги про повідомлення особи шляхом публікування інформації у друкованих ЗМІ, спричинив неефективність такого способу повідомлення, оскільки друковані ЗМІ за цей час втратили свою роль у розповсюдженні інформації.

Обов'язкове опублікування повісток у друкованих ЗМІ загальнодержавної сфери розповсюдження не забезпечує реального та ефективного доведення відповідної інформації до відома особи. Натомість, реалізація даної норми має переважно формальний зміст і на практиці слугує виключно юридичною підставою для констатації належного повідомлення.

Вищевказані агресія та тимчасова окупація зумовлюють необхідність значного збільшення видатків судів на здійснення публікацій у друкованих ЗМІ, у порівнянні з довоєнними роками.

Відтак, в умовах хронічного дефіциту видатків органів судової влади існує об'єктивна необхідність вилучення даного способу повідомлення особи, який в умовах сучасного стану розвитку суспільних відносин є беззмістовними для досягнення мети належного повідомлення у кримінальному провадженні.

Додатковою проблемою при повідомленні особи у вищезазначених випадках є спосіб публікації повісток на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора та на офіційних веб-сайтах судів. Чинна практика розміщення інформації не забезпечує належної можливості її оперативного пошуку та перевірки за ключовими реквізитами: прізвищем особи, номером кримінального провадження, номером судової справи. Ці обставини ускладнюють доступ до опублікованої інформації як для самих осіб, яких викликають, так і для їхніх захисників, які обґрунтовано зацікавлені у можливості моніторингу публікування викликів та інших процесуальних документів.

Зважаючи на все вищевикладене, існує необхідність удосконалення положень Кримінального процесуального кодексу України шляхом виключення з нього рудиментарної вимоги про публікацію повісток у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, а також шляхом нормативного закріплення більш функціонального способу публікації повісток на офіційних веб-сайтах Офісу Генерального прокурора та судів.

2. Мета і завдання законопроекту

Метою законопроекту є:

1) підвищення якості правового регулювання порядку виклику особи та вручення процесуальних документів у кримінальному провадженні шляхом вилучення рудиментарних норм, підвищення ефективності опублікування повісток та процесуальних документів на офіційних веб-сайтах Офісу Генерального прокурора та судів;

2) скорочення видатків судової влади, які позбавлені змісту в досягненні мети кримінального провадження.

3. Загальна характеристика й основні положення законопроекту

Даним законопроектом пропонується внесення змін до статей 135, 297-5 та 323 Кримінального процесуального кодексу України, якими запропоновано:

- виключення із чинного законодавства вимоги про опублікування повісток та процесуальних документів у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження;

- встановлення обов'язку у передбачених законом випадках, здійснювати публікації повісток та інформації про процесуальні документи на офіційних веб-сайтах Офісу Генерального прокурора та судів у спосіб, який забезпечує можливість пошуку таких повісток та документів за прізвищем особи, номером кримінального провадження та номером судового провадження.

4. Стан нормативно-правової бази в даній сфері правового регулювання

Нормативно-правовою базою у цій сфері правового регулювання є Конституція України та Кримінальний процесуальний кодекс України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень цього законопроекту не потребує додаткових видатків із Державного бюджету України.

Реалізація положень цього законопроекту зумовлює скорочення видатків із Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття цього законопроекту зумовить:

1) підвищення якості правового регулювання порядку виклику особи та вручення процесуальних документів у кримінальному провадженні шляхом вилучення рудиментарних норм, підвищення ефективності опублікування повісток та процесуальних документів на офіційних веб-сайтах Офісу Генерального прокурора та судів;

2) скорочення видатків судової влади, які позбавлені змісту в досягненні мети кримінального провадження.

Народні депутати України

Сергій ДЕМЧЕНКО та інші

